

In de EOT-overeenkomst kan men een informatieclausule opnemen in verband met de noodzaak om de ontvangen onderhoudsgelden aan te geven in de inkomstenbelasting van het kind.⁹⁷⁰ Die kan er zo uitzien:

Clausule 122

Vanaf de leeftijd van 16 jaar⁹⁷¹ zullen de kinderen een individuele belastingaangifte moeten indienen en de ontvangen onderhoudsgelden aangeven, zelfs al is het belastbaar inkomen lager dan de belastingvrije som.

Gezien de financiële impact die de principiële belastbaarheid heeft op het kind, maar ook op de ouder aan wie het fiscaal voordeel voor de kinderen ten laste werd toegekend, is het van belang ouders hier goed over in te lichten.⁹⁷² Sommige scheidingsprofessionals voorzien zelfs waarborgclausules voor mocht deze situatie zich voordoen.⁹⁷³

Verder zijn de voorwaarden voor belastbaarheid dezelfde als deze voor aftrekbaarheid.

5.11.4. De verschillende fiscale opties concreet toegepast in een EOT-overeenkomst

502. Om de concrete gevolgen van de ene of de ander keuze verder toe te lichten, werken we onderstaand voorbeeld uit.⁹⁷⁴

970 Het is te verwachten dat er meer controles zullen komen op de belastbaarheid van onderhoudsbijdragen in hoofde van kinderen vermits de informaticasystemen van de fiscale administratie nu beter de beide transacties (betaling en fiscale aftrek/ontvangst en belastbaarheid) kunnen koppelen: L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor kinderen*, Brussel, Larcier, 2018, 43.

971 Art. 178, § 2, 14 °KB/WIB 1992 voorziet dat er een vrijstelling is van aangifteplicht wanneer de onderhoudsbijdragen niet hoger zijn dan de belastingvrije som en voor zover de belastingplichtige een minderjarige is jonger dan 16 jaar.

972 Voor wie meer gedetailleerde informatie wil over de voorwaarden waaronder een kind ten laste blijft: J.E. BEERNAERT en A.M. BOUDART, “Les barèmes fiscaux en matière familiale (période imposable 2021 – exercice d’imposition 2022): rien de (vraiment) neuf sous le soleil?”, *Act.dr.fam.* 2021, 103-104. En voor meer informatie met betrekking tot de belastbaarheid van de inkomsten in hoofde van het kind: J.E. BEERNAERT, “Les barèmes fiscaux en matière familiale (période imposable 2016 – exercice d’imposition 2017) rappel des principes et questions nouvelles”, *Act.dr.fam.* 2016, 74.

973 J.E. BEERNAERT, “Het fiscaal voordeel voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijfsrecht: proeve van model”, *T.Not.* 2021, 143.

974 In dit voorbeeld maken we abstractie van de bijkomende gemeentebelastingen die afhankelijk zijn van gemeente tot gemeente (tussen 0 en 9%). Afhankelijk van waar elk van de echtgenoten wonen, kan dit nog een beduidende impact hebben. Op deze website staan de tarieven van de gemeentebelasting opgelijst per gemeente: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/belastingaangifte/gemeentebelasting#q3>.

Een dergelijke concrete berekening kan de ouders in een specifiek dossier vooruithelpen in hun onderhandelingen. Het is nuttig om deze oefening samen met of voor de cliënten te maken zodat zij de fiscale impact van hun overeenkomst kunnen inschatten.

Mia en Jan hebben twee kinderen: Simon (13 jaar) en Lisa (10 jaar). Ze hebben in hun EOT gekozen voor gelijkmatige huisvesting (fiftyfifty).

De vader heeft een belastbaar jaarinkomen van 55.000 euro. Hij woont sinds meer dan één jaar wettelijk samen met een nieuwe partner.⁹⁷⁵ Hij betaalt voor Simon 80 euro en voor Lisa 60 euro per maand.

De moeder heeft een belastbaar inkomen van 26.000 euro. Ze is alleenstaande. Welk fiscaal systeem is voor hen (beiden) het interessantst?

Normaal gezien zou Jan de volgende inkomstenbelasting betalen op 55.000 euro:

25% op 13.870 =	3.467,50 euro
40% op (24.480 - 13.870 =) 10.610 =	4.244,00 euro
45% op (42.370 - 24.480 =) 17.890 =	8.050,50 euro
50% op (55.000 - 42.370 =) 12.630 =	6.315,00 euro

Basisbelasting = 3.467,5 + 4.244 + 8.050,5 + 6.315 = **22.077 euro**

Normaal gezien zou Mia de volgende inkomstenbelasting betalen op 26.000 euro:

25% op 13.870 =	3.467,50 euro
40% op (24.480 - 13.870 =) 10.610 =	4.244,00 euro
45% op (26.000 - 24.480 =) 1.520 =	684,00 euro

Basisbelasting = 3.467,5 + 4.244 + 684 = **8.395,5 euro**

⁹⁷⁵ Immers, in het jaar waarin men de verklaring van wettelijke samenwoning deed, blijven de wettelijk samenwoners afzonderlijk belastbaar bij toepassing van artikel 126 WIB 1992. Het is pas in het daaropvolgende jaar dat men als wettelijke samenwoner gezamenlijk wordt belast.

Fiscaal co-ouderschap

	<u>Mia</u>	<u>Jan</u>	
elke belastingplichtige =	9.270	9.270	belastingvrije som
2 kinderen ten laste =	2.170	2.170	belastingvrije som (helft van 4.340 euro)
alleenstaande =	1.690		belastingvrije som
totaal:	13.130	11.440	

Berekening Mia

0 - 9.750 euro	9.750	25%	2.437,50
9.750 - 13.130 euro	3.380	30%	1.014,00
			0,00
totaal:	13.130		3.451,50

Berekening Jan

0 - 9.750 euro	9.750	25%	2.437,50
9.750 - 11.440 euro	1.690	30%	507,00
totaal:	11.440		2.944,50

Mia heeft een voordeel van	3.451,50
Jan heeft een voordeel van	2.944,50

Voordeel van beide ouders samen	6.396,00
--	-----------------

Jan zou 22.077 euro belastingen betalen. Wanneer hij fiscaal co-ouderschap toepast, betaalt hij $(22.077 - 2.944,5 =)$ 19.132,5 euro belastingen.

Mia zou 8.395,5 euro belastingen betalen. Wanneer zij fiscaal co-ouderschap toepast, betaalt zij $(8.395,5 - 3.451,5 =)$ 4.944 euro belastingen.

Eén ouder kinderen ten laste, andere ouder onderhoudsgeld**Kind fiscaal ten laste bij de moeder**

	<u>Mia</u>	
elke belastingplichtige:	9.270	belastingvrije som
2 kinderen ten laste:	4.340	belastingvrije som (voor beide kinderen)
alleenstaande:	1.690	belastingvrije som
totaal:	15.300	

Berekening

0 - 9.750 euro	9.750	25%	2.437,50
9.750 - 13.870 euro	4.120	30%	1.236,00
13.870 - 15.300 euro	1.430	40%	572,00
totaal:	15.300		4.245,50

Deze ouder heeft dus een voordeel van: 4.245,50

Onderhoudsgeld fiscaal in mindering brengenJan

140 euro onderhoudsgeld, rechtstreeks aan Mia te betalen (of op de kindrekening)

80% van dit bedrag is fiscaal aftrekbaar

Hieraan zullen dan nog de betaalde buitengewone kosten toegevoegd worden. Deze zijn op voorhand niet in te schatten.

Berekening

OH-geld =	1.680/jaar	1.344	= jaarlijks fiscaal aftrekbaar bedrag van 80%
belastingsvoet =	50%	672 ⁹⁷⁶	

976 Jan mag 1.344 euro van zijn globaal belastbaar inkomen in mindering brengen zodat hij niet op 55.000 euro belast wordt, maar slechts op 53.656 euro. Dus op 1.344 euro zal hij geen 50% belasting betalen, zodat het voordeel 672 euro bedraagt.

belastingvrije sommen

elke belastingplichtige =	9.270	belastingvrije som
elke alleenstaande =	0	belastingvrije som
totaal:	9.270	

Berekening

0 - 9.750 euro	9.270	25%	2.317,50
totaal:	9.270		2.317,50

Deze ouder heeft een voordeel van:	2.989,50
------------------------------------	----------

Mia heeft een voordeel van	4.245,50
Jan heeft een voordeel van	2.989,50
Voordeel van beide ouders samen	7.235,00

Jan zou 22.077 euro belastingen betalen. Wanneer hij het betaalde onderhoudsgeld fiscaal in mindering brengt, betaalt hij $(22.077 - 2.989,5 =) 19.087,5$ euro belastingen.

Mia zou 8.395,5 euro belastingen betalen. Wanneer zij de kinderen fiscaal ten laste neemt, betaalt zij $(8.395,5 - 4.245,5 =) 4.150$ euro belastingen.

BESLUIT**Fiscaal co-ouderschap**

Mia heeft een voordeel van	3.451,50
Jan heeft een voordeel van	2.944,50
Voordeel van beide ouders samen	6.396,00

Eén ouder kinderen ten laste, andere ouder onderhoudsgeld

Mia heeft een voordeel van	4.245,50
Jan heeft een voordeel van	2.989,50
Voordeel van beide ouders samen	7.235,00

Samen hebben de ouders er financieel voordeel bij om niet te kiezen voor het fiscaal co-ouderschap. Elk afzonderlijk bekeken hebben ze ook een financieel inte-

ressanter resultaat door niet te kiezen voor fiscaal co-ouderschap. Het is evenwel zo dat Jan minder voordeel zou hebben dan Mia. Jan zal wel bijkomend het door hem betaalde aandeel in de buitengewone kosten in aftrek kunnen brengen, zodat zijn werkelijk voordeel hoger zal zijn dan hetgeen hier werd berekend.

Sommige ouders kiezen er dan voor om het fiscaal voordeel jaarlijks te berekenen en netjes te verdelen tussen hen beiden.⁹⁷⁷ De berekening en verdeling van het globaal fiscaal voordeel betekent echter ook dat beide ouders fiscaal transparant zullen moeten zijn, gezien ze hun aanslagbiljetten zullen moeten uitwisselen. Misschien lijkt dit bij aanvang van de echtscheiding een goed idee, maar is dit een aantal jaar later ook nog zo?

Indien men niet jaarlijks compenseert, is het goed de ouders te informeren dat het fiscaal voordeel in de loop der jaren zal toenemen voor de ouder die de onderhoudsbijdragen aftrekt. De kosten van kinderen stijgen namelijk volgens hun leeftijd, zodat ook de aftrekbare bedragen zullen stijgen. Voor de andere ouder zal er niets wijzigen in het fiscaal voordeel van kinderen ten laste, behoudens de jaarlijkse indexatie van de fiscale barema's.

503. We willen hierbij toch een *disclaimer* plaatsen. Het is belangrijk om elke situatie individueel te bekijken en de berekening te maken of te laten maken. We hebben hier abstractie gemaakt van een aantal zaken, zoals bijvoorbeeld gemeentebelasting. De situatie zal ook anders zijn wanneer Mia geen alleenstaande zou zijn, of wanneer Jan 41.000 euro zou verdienen (en hij dus ten hoogste aan de schijf van 45% zou belast worden) in plaats van 55.000 euro.

Er zal ook nog een wijziging zijn ten gevolge van de buitengewone kosten die Jan voor zijn deel kan inbrengen. Dit is op voorhand niet in te schatten.

Het feit dat Mia bijvoorbeeld wel een nieuwe partner zou hebben die zelf drie kinderen ten laste heeft, zal een ander resultaat geven. Omwille van de progressiviteit van de belastingvrije sommen zullen de kinderen die ten laste zijn bij Mia, een extra hoog belastingvoordeel opleveren omdat er dan binnen het gezin van Mia en haar nieuwe partner 5 kinderen ten laste zijn.⁹⁷⁸

De beslissing om te kiezen voor fiscaal co-ouderschap of niet, kan dus afhangen van heel wat factoren, specifiek voor elk gezin.

Sommige ouders verkiezen het fiscaal co-ouderschap, zelfs wanneer ze daar een (beperkt) verlies mee doen. Vaak is de beweegreden dan dat het fiscaal co-ouderschap transparant is en gelijkwaardig voor elke ouder.

977 Dit hoeft uiteraard niet. Zoals eerder werd aangegeven, kan men bijvoorbeeld dit voordeel toekennen aan een ouder ter compensatie van een lager inkomen.

978 J.E. BEERNAERT en A.M. BOUDART, "Les barèmes fiscaux en matière familiale (période imposable 2021 – exercice d'imposition 2022): rien de (vraiment) neuf sous le soleil?", *Act.dr.fam.* 2021, 108.

5.11.5. Andere fiscale keuzes?

- Kruiselingse optimalisatie

504. De kruiselingse optimalisatie houdt in dat wanneer ouders twee kinderen hebben, ze elk één kind ten laste nemen en elk voor één kind (het andere) de onderhoudsbijdragen fiscaal in mindering brengen.

Het risico dat deze fiscale constructie zou leiden tot een controle en de fiscus zou oordelen tot fiscaal misbruik⁹⁷⁹, lijkt ons een quasi zekerheid te zijn.⁹⁸⁰

Deze keuze is dan ook ten zeerste af te raden.

- Onderhoudskapitaal

505. Ook voor kinderen zou de onderhoudsuitkering in principe in de vorm van een kapitaalsuitkering kunnen.⁹⁸¹ Echter, onderhoudsgelden die worden betaald in de vorm van een kapitaal, worden voor 80% belast aan een fictieve jaarrente in functie van de leeftijd van de genietter van het kapitaal op de datum van de betaling. Deze belasting bij wijze van fictieve jaarrente blijft doorlopen tot het overlijden van de genietter (*in casu* het kind).⁹⁸² Dus net zoals dit het geval is bij de uitbetaling van kapitalen tussen ex-echtgenoten.

Deze keuze is aldus fiscaal zeer nefast voor het kind, vooral eens het kind zelf een inkomen heeft. Dan zal er steeds een belastbaar bedrag op basis van de fictieve rente bij zijn inkomsten worden geteld en dit zijn leven lang.

Bovendien is deze keuze op burgerrechtelijk vlak te weinig aangepast aan de werkelijke toekomstige noden van het kind. Men weet niet hoelang een kind zal studeren, hoe de verblijfsregeling zal evolueren ... en dergelijke meer.

Het betalen van een onderhoudskapitaal is dus om meerdere redenen geen goede keuze.

979 Art. 344 WIB 1992.

980 J.E. BEERNAERT, "Het fiscaal voordeel voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijfsrecht: proeve van model", *T.Not.* 2021, 141, vn. 73.

981 Art. 104, 1° WIB 1992.

982 L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor kinderen*, Brussel, Larcier, 2018, 56.